

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 222. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius03val-shoot-idm139651353563360.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Den Niende Predicken om de tre Aposteler oc om vor skrøbelighed. || Texten.

MEn Peder oc de som vaare met hannem/ vaare besuarede met Søffn/ oc de opuaagnede oc saae hans herlighed/ oc de tho mend/ som stode hoss hannem.

HEr til haffue i hørt mig vdlegge i den første fortagelige part aff denne Histori/ om vor Herris Iesu Christi forvendelse/ oc Mose oc Eliæ skin oc klarhed/ disse vor Trois merckelige Articler/ om opstandelsen aff døde/ om det euige Liff/ om Syndens || Dødens oc Louens foractelse etc 223 Nu ville wi gaa frem bedre til den anden part/ som lyder om disse tre Aposteler/ Peder/ Iacob oc Hans oc i denne part ville wi see oss i spegel/ om vor wsle vilkaar/ skrøbelighed/ och daarlighed i alle de ting/ som ere euige och røre Gud/ oc vor salighed paa/ at wi det kunde begræde.

* Wi hørde her til deris samtale met vor Herre Christo/ som komme ned fra Himmelen/ nu ville wi høre Christi oc tre Apostelers samtale/ Her til finge wi trøst oc husualelse aff Euangelio/ nu ville wi lære aff Louen/ at kende oss selffue/ Her til hørde wi huad wi haffue vdaff Christo/ nu faa wi at høre huad wi haffue vdaff oss selffue.

* Men Peder/ siger Euangelisten/ oc de som vaare met hannem/|| vaare besuarede met søffn etc.

* See disse tre vaare vor Herris Christi ypperste Aposteler/ och de ligge her oc soffue/ som de gjorde ocsaa vdi Vrtegaarden/ imod at Christus skulde paagribis/ oc findis der ocsaa disse samme ord/ och hand kom til sine Discipler oc fant dem soffuendis. Thi deris øyen vaare besuarede met søffn. Christus beder her/ oc hand bad oc saa der/ men de soffue baade her oc der/ Dette vaar deris skrøbelighed/ at de vilde da soffue oc vere forsømmelige/ der dem haffde burt allermost at vaage oc bede/ och der Christus paa det allerhøyste begerrede det aff dem/ sigendis. Vaager oc beder etc.

* Her vdi den første part aff denne predicken i dag/ ville wi met Gudz naadis hielp/ lære thu ting/ den første || vdi Disciplerne/ den anden vdi vor Herre Christo.

* Disse Disciplers Skrøbelighed skal vere oss it exempel/ først at wi skulle bekende vor skrøbelighed/ oc at de ord/ som Christus taledede vdi Vrtegaarden ere sanddrue/ der hand saa sagde/ Aanden er vel redebon/ men kødet er skrøbeligt/ der nest at wi skulle ocsaa begræde denne vor skrøbelighed/ at det er lige saa met oss/ som wi ekon soffue/ vdi vor Saligheds sag/ oc vdi vor Bøn baade almindelige oc besynderlige. Huilcken den hellige Paulus hart i den første hans sende breffs elleffte Capitel beklager/ oc siger der ere mange siuge oc skrøbelige iblant eder/ oc mange soffue/ det er vdi almindelighed skadeligt 224
nock/ men dersom de soffue/ der ere skickede til Guds Ords tieniste eller vdi Øffuerigheds statt/ da gør det en wodelig skade/ lige som en Hiurde legger sig || til søffns oc lader Faarne løbe hen i Vlffue munde oc ellers vdi liffs fare/ Thi naar oldinge oc de ypperste vdi Kirkens eller Landz regiment begynde at soffue/ da staa de icke vel til at vecke igen ehur meget mand paa minder vnderuiser oc straffer dem/ Som de staa icke lettelige til at vecke/ som ligge vdi Suede soet/ eller vdi anden suar siugdom ehur meget mand napper/ preger oc rycker dem/ det vil icke bliffue til gaffns/ saa vil icke dette heller her/ naar øffuerigheds Personner falde i søffn/ eller Guds ords Tienere/ som disse tre Apostler gøre her hoss Christum/ forsømmelse tager icke mere vdi alle Stater/ end hun kand faa/ oc det er alt for meget/ Naar en Sogneprest forglemmer oc forsømmer sin Sielesorge/ da ere hans Faar oc Guds salige vdualde Christne vdi stoer Sielsfare och Sieluaade/ Naar en Øffuerigheds Mand || icke haffuer omhu for sin almue och vndersaatte/ da komme de snart i liffsfare/ Naar en hosbonde glemmer sin hussørge/ da vil det icke gaa vel til met Børn och tiuende/ lige saa en Scholemester/ en verie for faderløsse och moderløsse Børn/ en anden ehur hand er/ som haffuer nogen befalning eller embede/ tagis der ledighed/ ladhed och forsømmelse faare/ da kommer der skade vdaff ihur det tager/ Oc dis større befalning/ dis større skade/ Der faar skulle wi først bekende oc begræde vor skrøbelighed/ oc forsømmelse/ som wi tage oss faare besønderlige ath høre Guds ord/ oc at besørge oss/ paa vor Siels vegne Och der hoss legge vind paa/ at wi opstaa aff søffne/ som den hellige Paulus raader oss at forlade vor kødelig frimodighed oc tencke at det er icke en læt ting/ ath kunde rettelige sette sin tro oc lid til Gud/ och at det || er ey helder nock ath høre det hellige Euangelii predicken en eller tho ganger alenifte/ Thi kødet forhindrer och drager ith Menniske til bage/ ath det kand icke saa lettelige begribe Guds ord oc ey helder saa snarlige tro. Nu er io Troen aff hørelsen och hørelsen er ved Guds ord/ siger S: Pouil/ der faar er det storlige behoff for alle ting/ at høre idelige Guds ord. Herodes haffde burt 225 at skamme sig/ den tid Christus bleff led til hannem/ at hand haffde aldri seet hannem til forn/ end sige at høre hannem/ effterdi hand haffde predicket alle vegne vdi Galileæ land hoss oc omkring Herodis slaat vdi try samfelde Aar. Men Herodes haffuer end nu mange staaldrødre/ som sielden eller ingen tid høre Guds ord/ icke end nest hoss sig vdi deris egen Sogne Kircke. Gud giffuit at de vilde skamme sig/ oc rette sig och opstaa aff || den søffn

effterdi Herodes vilde det icke gøre/ oc maatte bliffue der offuer fordømt. som hand hørde ordet saa trode hand/ oc som hand trode saa handlede hand/ det vaar alt ønt/ och siges end nu det samme om alle hans lige/ Gud vecke dem op aff søffne/ aff forsømmelse oc aff hans ords foractelse/ amen. End maatte S: Peder och disse andre skamme sig/ Der Christus opuecte dem/ Her oc vdi Vrtegaarden/ Oc end nu i dag alle Guds ords tienere/ som ere lade oc forsømmelige och soffue vdi deris kald/ lade sig opuecke oc skamme sig saa for det som er forsømmet/ At skamme sig/ det er/ at angre sin Synd oc rette sig/ som Daniel skammer sig vdi sin Bøn/ oc loffuer boed oc bedring/ Huad vil ieg sige om Guds ordz tienere eller om den Verdslig Øffrighed/ alle Christne skulle her vaage/ oc tage idelige vaare paa/ at høre Guds || ord/ vden al forsømmelse. Thi Guds ord er en vaanskelig ting at beholde. I dag hører mand det/ i morgen er det glemt igen/ det er icke nock at høre det/ men at beuare det/ der ligger mere mact paa som Christus siger/ Salige ere de som høre Guds ord/ oc beuare det. Børn læse i Scholen dette verss Non minor est virtus/ quam quærere/ parta tueri/ det er/ der hører saa stor kaanst til at foruare en ting/ som der hører til at hente eller opsøge det. Gud giffue at wi icke bliffue saa frimodige/ och trøste oss paa oss selffue/ lige som wi haffde Tro nock/ oc som der skal ingen fare vere paa ferde. Det er nu tid/ siger Paulus at opstaa aff søffne/ Oc Salomon siger/ Huor lenge soffuer du lade Companie etc. Oc vor Herre Christus siger selff vaager oc beder.

* Der faare om wi end soffue || met Disciplene/ da ville wi ocsaa lade oss opueckis igen met dem til at kende rettelige vor 226 Herre lesum Christum/ som de lode sig opuecke enten aff Christi samtale met Mose oc Elias eller oc aff den store klarhed/ som der vaar. Thi der er inted farligere/ inted nermer til at falde i mishaab/ end altid soffue oc vere forsømmelig til at høre vor Herris Iesu Christi Euangelium/ oc saa idelige at suse hen vdi sine synder oc vdi en kødelig frimodighed.

* Lader oss der faar opuaage/ vdi Iesu naffn/ det er for Iesu naffns skyld/ oc nyde oc bruge met løst det hellige Euangelii klarhed/ til vor salighed.

* Paa det siste naar wi ere opuecte oc vaage nu/ skulle wi lære aff dette Christi exempel oc efftersiun/ at || lide oc offuerdrage met de skrøbelige/ oc icke strax forsmaa oc forskiude dem/ som wi finde icke saa fromme at være vdi Guds rige/ som disse Disciple forskiudis icke aff Christo/ men de vnderuises effter haanden to mere oc mere forbedris/ lidis oc taalís/ som Paulus siger/ Der som nogen aff eder bliffuer hastelige betagen met nogen synd etc. Christus siger selff/ Kommer hid til mig etc. Lige saa bør oss at indbiude de siuge oc skrøbelige til oss/ naar som wi ere selffue føre oc stercke/ det er/ tage oss deris sorg til/ lige som vor egen/ oc holde oss til dem/ at de kunne haffue trøst oc husualelse aff oss/ Dette lærís her i den første part.

* For det andet/ der de opuaagnede/ da saae de Christi forklaring/ oc de tho mend staa hoss hannem/ Saa komme disse Apostle til tals met/ och || hørde Christum och Mosen oc Eliam tale met hannem om hans vdgong.

* Dette er atter en stor trøst oc husualelse/ at wi skulle en tid endelige opueckis/ der som wi kunde holde oss/ at wi skulle icke altid het soffue.

* Oc da skulle wi alle først faa Christi Maiestat oc herlighed at see/ oc da icke Mosen oc Eliam aleniste/ men den gantske Himmelske Herskab tale met hannem. Huad løsteligere spectackel kunde wi nogen tid faa at see/ end den vil bliffue?

* Alligeuel Apostlerne flyde vdi vor Herris Christi pinelsis tid/ oc haffde da glemt denne hans forklarelsis tid/ dog strax effter hans Opstandelse bleffue de lerne oc vnderuiste aff ny igen/ oc da prædickede de ocsaa om denne hans | forklarelse/ 227 som den hellige Petrus scriffuer herlige udi sit andet sendinge breff saa sigendis/ Vi effterfulde icke kloge Fabel/ der wi kundgiorde eder vor Herris Iesu Christi Krafft oc tilkommelse. Men wi haffue selff seet hans Herlighed/ der hand fick Ære oc priss aff Gud Fader/ formiddelst en røst som skede til hannem/ aff den store Herlighed i saa maade. Denne er min elskelige Søn/ i huilcken ieg haffuer behagelighed.

* Oc wi hørde denne røst komme aff Himmelen/ der wi vaare met hannem/ paa det hellige Bierg. Det siger oc Lucas her. Der de opuognede/ da saa de hans klarhed/ oc de tho Mend som stode hoss hannem.

* Lader oss der faar komme || S: Augustini ord ihu/ der som hand taler om tuende Opstandelser eller opueckelser/ Staa sig op i den første opstandelse/ huo som icke vil fordømmis i den anden opstandelse/ hin (siger hand) er Sielsens/ oc denne er Legemens opstandelse.